

OBSAH

Pavouci České republiky	2
Zavlečenci	4
Méně známé druhy pavouků – <i>Nuctenea silvicultrix</i>	7
Nová pravidelná rubrika „Významné nálezy pavouků v ČR“	9
Významné nálezy pavouků z ČR I./ Remarkable records of spiders from Czech Republic I.	9
Nález pavučenky vrbové <i>Diplocephalus dentatus</i> Tullgren, 1955	11
Poznámka k výskytu západníka korového <i>Clubiona corticalis</i> (Walckenaer, 1802)	12
Klíšťata – neobvyklá kořist pavouků	13
Kořist larev hrabalek	15
Přírodní rozmanitost Vysočiny – výzva ke spolupráci	17
Zoodny České Budějovice 2016	18
Arachnologická exkurze 2016: Údolí Jihlavy a Oslavy	19
Česká bibliografie 2015	21
Britská bibliografie – The Newsletter 135	24
Pokyny pro autory	25

PAVOUKOVCI ČR

Pavouci České republiky

Na nových webových stránkách Evropské arachnologické společnosti* jsou spolu se všemi sborníky z evropských arachnologických kongresů či odkazů na národní soupisy pavouků aktualizované údaje o pavoucích světa, které jsou založeny na datech ze světového katalogu pavouků**. Moc pěkný je graf funkce počtu popsání druhů v závislosti na čase (Worldwide species number). Světový katalog je sice už ve verzi 17.0, ale jsou-li po déle než roční technické pauze k dispozici výpisy taxonomických změn týkající se evropských pavouků alespoň do verze 16.5, potěší to. Z přechodů na World Spider Catalog verzí 15.5 a 16.5 pro nás nevyplývaly žádné změny. Ve verzi WSC 16.0 jsou podchyceny tyto změny:

Brigittea civica (Lucas, 1850) je platným jménem místo *Dictyna civica*

Brigittea latens (Fabricius, 1775) je platným jménem místo *Dictyna latens*

Brigittea vicina (Simon, 1873) je platným jménem místo *Dictyna vicina*

Hahniharmia picta (Kulczyński, 1897) je platným jménem místo *Hahnia picta*

Iberina candida (Simon, 1875) je platným jménem místo *Hahnia candida*

Iberina difficilis (Harm, 1966) je platným jménem místo *Hahnia difficilis*

Iberina microphthalmalpa (Snazell & Duffey, 1980) je platným jménem místo *Hahnia microphthalmalpa*

Iberina montana (Blackwall, 1841) je platným jménem místo *Hahnia montana*

Microdipoena jobi (Kraus, 1967) je platným jménem místo *Mysmenella jobi*

Z přechodu na verzi WSC 14.5 je třeba doplnit převod tří druhů z rodu *Zelotes*:

Civizelotes caucasicus (L. Koch, 1866)

Civizelotes gracilis (Canestrini, 1868)

Civizelotes pygmaeus (Miller, 1953)

V souladu s WSC uvádějíme *Arctosa lutetiana* (Simon, 1876) (a nikoliv *Tricca l.*).

Ve WSC 16.0 jsou uvedeny dvě změny jmen v rodě *Larinioides*. Tyto změny jsou převzaty z práce ŠESTÁKOVÁ *et al.* (2014):

Larinioides sericatus (Clerck, 1757) je údajně platným jménem místo *L. scolopetarius*;

Larinioides folium (Schrank, 1803) je údajně platným jménem místo *L. suspicax*.

Reakcí na tuto práci je článek BREITLING & BAUER (2015). Tito autoři oceňují podrobnou revizi (s nebývalým barevným odlišením jednotlivých skleritů na makadle), podávají však velmi zasvěcený rozbor Clerckových původních popisů a mezinárodních pravidel zoologické nomenklatury, na jehož základě výše uvedené změny nedoporučují. Vyčkal bych tedy, až jak bude situace zhodnocena v další verzi WSC.

V soupisu druhů pavouků evidovaných v České republice přezazují podle dále uvedeného článku o zavlečených druzích dva druhy z kategorie domácích a zdomácnělých do kategorie zavlečených, ale zatím nezdомácnělých. Tyto druhy přežívají pouze v izolovaném, výjimečně temperovaném prostředí skleníků botanických a zoologických zahrad a chovů bezobratlých. V České republice tak v dubnu roku 2016 evidujeme výskyt 869 druhů domácích a zdomácnělých pavouků. Mezi druhy zatím nezdомácnělé je zařazeno sedm druhů: Oonopidae: *Triaeris stenaspis*; Nesticidae: *Nesticella mogera*; Theridiidae: *Coleosoma floridanum*, *Nesticodes rufipes*; Sparassidae: *Heteropoda venatoria*, Philodromidae: *Thanatus vulgaris*, Salticidae: *Hasarius adansoni*.

Nově evidovaným druhem je zástupce čeledi Nesticidae: *Nesticella mogera* (Yaginuma, 1972): 1 ♀, 17.12.2015, 2 ♀♀, 12.1.2016, tropický skleník Výstaviště Flora Olomouc, leg., det. et coll. O. Machač.

*<http://www.european-arachnology.org/wdp/>

** <http://www.wsc.nmbe.ch/>

BREITLING R. & BAUER T. 2015: Remarks on synonyms of European *Larinioides* species (Arachnida: Araneae: Araneidae). *Arachnology* **16** (8): 305–310.

ŠESTÁKOVÁ A., MARUSIK Y. M. & OMELKO M. M. 2014: A revision of the Holarctic genus *Larinioides* Caporiacco, 1934 (Araneae: Araneidae). *Zootaxa* **3894** (1): 61–82.

Vlastimil Růžička

Zavlečenci

S přibývajícím objemem zboží převáženého po celé zeměkouli nabývá na aktuálnosti problém zavlečených druhů. Zdaleka ne všechny druhy, které jsou k nám zavlečeny, jsou s to vytvořit životaschopné populace. Štíra *Euscorpis italicus* vyklepaného ze stanu po příjezdu z Chorvatska za náš druh jistě považovat nebudeme (KOVAŘÍK 1998). Ani skákavku *Icius subinermis*, která v Brně seděla na kapotě auta dovezeného právě asi z Itálie, zatím mezi naše pavouky nepočítáme (ŠICH 2015). Ze 184 druhů pavouků zavlečených do Evropy se jich asi čtvrtina dokázala v novém prostředí zabydlet (NENTWIG 2015). Zatím jsem na soupisku našich pavouků zařazoval ze zavlečených ty, kteří byli nalezeni alespoň na dvou místech. Rozmanitost míst nálezů je ovšem veliká. Například HÄNGGI & STRAUB (2016) zkoumali v okolí Basileje pavouky ve čtyřech různých typech budov: 1. skleníky, zahradní centra a květinářské obchody; 2. skladiště zboží, logistická centra; 3. botanické a zoologické zahrady; 4. nádražní budovy. Doporučuji tedy zohlednit také, kde se ten který druh zabydlel. Posudme z tohoto pohledu nález synantropních druhů z posledních let.

Uloborus plumipes – Ve sklenících v Tušimicích jej ve stovkách exemplářů pozoroval M. Chocheš již v roce 1995 (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). Později byl jeho výskyt zaznamenán v květinářstvích v Ústí nad Labem a v Praze (RŮŽIČKA & BUCHAR 2008), v Olomouci, Jihlavě a Českých Budějovicích (BEZDĚČKA 2013), v současnosti v obchodních domech v Brně (ŠICH 2014). Z obchodů si lidé pavouky roznášejí do svých domovů.

Holocnemus pluche – Prvně byl u nás zaznamenán v pražských skladech v roce 2009 (RŮŽIČKA 2011). Další nález pochází z Brna, z regálů v obchodním domě (ŠICH 2014), odkud si lidé pavouky se zbožím mohou domů běžně odnést.

Právě tyto dva výše zmíněné druhy byly mezi nejhojnějšími ve výše zmíněném výzkumu (HÄNGGI & STRAUB 2016).

Psilochorus simoni – Sbíráán v Praze-Holešovicích v letech 2002–2011, v Praze-Vršovicích v letech 2010–2011 (RŮŽIČKA 2011) a nyní opět v Praze (DOLEJŠ 2015). Vždy ve více exemplářích ve starší zástavbě, nejnovější nález hlásí V. Hula (*in litt.*) z Beskyd.

Dysdera crocata a **Tapinesthis inermis** – Tyto dva druhy jsou shodně známy ze tří polí kvadrátového mapování organismů, byly nalezeny v obytných domech či starých skladištích (RŮŽIČKA & BUCHAR 2008; KORENKO *et al.* 2007). Nejnověji hlásí toho druhého O. Machač (*in litt.*) z chatové osady poblíž Vsetína.

Zdá se, že pět výše jmenovaných druhů se u nás již zabydlelo.

Hasarius adansoni – O jeho výskytu ve sklenících pražské botanické zahrady věděl už MILLER (1971), V. Bryja ho determinoval v materiálu ze skleníků v Brně (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002), HULA *et al.* (2015) uvádějí jeho výskyt z tropických skleníků zoologických zahrad v Plzni a v Praze. Ačkoliv je tento druh v Evropě znám již od počátku minulého století, jeho výskyt je omezen výhradně na specializované prostředí vytápěných skleníků botanických a zoologických zahrad. I HÄNGGI & STRAUB (2016) zjistili jeho výskyt pouze v zoologických zahradách. Do katalogu (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002) jsme ho mezi naše pavouky zahrnuli z toho důvodu, že byl znám ze dvou míst. Nezhlednili jsme však, jak výjimečná místa to jsou. Do běžných budov, hal, skladišť či domácností se tento druh nešíří. Doporučuji ho ze soupisu domácích a zdomácnělých pavouků naší republiky vyřadit a uvádět zvlášť, coby zavlečený, ale nezdомácnělý druh.

Thanatus vulgaris – Prvně u nás nalezen v roce 2011 (RŮŽIČKA 2011). Podle informací od chovatelů je v každé odchovně cvrčků. V roce 2001 byl jeho výskyt zaznamenán v Německu také v chovech cvrčků. JÄGER (2002) se domnívá, že tento druh byl z USA do Evropy zavlečen zpětně, jelikož v jižní Evropě se vyskytuje ve volné přírodě. Mimo chovy cvrčků u nás zatím nalezen nebyl. (V chovech mají lidé doma leccos.) Doporučuji i tento druh ze soupisu domácích a zdomácnělých pavouků naší republiky vyřadit a uvádět zvlášť, coby zavlečený, ale nezdомácnělý druh. Následující druhy jsme tak vždy uváděli.

Heteropoda venatoria – Druh byl prvně zaznamenán v dozrávárně banánů (VALEŠOVÁ-ŽDÁRKOVÁ 1966), v současné době byl zjištěn v zoologických zahradách v Plzni, Praze a ve Dvoře Králové (HULA *et al.* 2015).

Nesticodes rufipes – Zaznamenán kdysi v chovech termitů v Entomologickém ústavu v Praze (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). Nikde jinde již nalezen nebyl. První nález v Německu byl učiněn v chovech cvrčků GABRIEL (2010).

Triaeris stenaspis – Početná populace je dokumentována ze skleníků botanické zahrady Masarykovy univerzity v Brně (KORENKO *et al.* 2007) a v současnosti zjištěna i v expozici gaviálů v ZOO Praha (HULA *et al.* 2015).

Coleosoma floridanum – Druh sbíral S. Korenko ve sklenících botanických zahrad nejprve v Brně (RŮŽIČKA 2008), poté i v Praze (ŠESTÁKOVÁ *et al.* 2013).

Šest výše jmenovaných druhů sice na území naší republiky žije, ale vyskytují se v neobvyklých, abnormálně vytápěných místech, buď v tropických sklenících botanických a

zoologických zahrad, nebo v chovech bezobratlých. Do běžných budov, hal, skladišť či domácností se nešíří. Našinci to – málo platné – nejsou.

Nesticella mogera (Yaginuma, 1972) – Nejnovější přírůstek! Tři samice lapil O. Machač v tropickém skleníku v Olomouci. Zatím ho rovněž vedme coby nezdомácnělého. Za dvacet (deset, pět?) let uvidíme.

BEZDĚČKA P. 2013: Jihlava – nová lokalita introdukovaného pavouka *Uloborus plumipes* v České republice. *Acta rer. nat.* **15**: 105–106.

BUCHAR J. & RŮŽIČKA V. 2002: *Catalogue of Spiders of the Czech Republic*. Peres, Praha, 351 pp.

DOLEJŠ P. 2015: Pavouci v bytech aneb jak na *Psilochorus simoni*. *Pavouk* **39**: 18–19.

GABRIEL G. 2010: *Nesticodes rufipes* – Erstnachweis einer pantropischen Kugelspinne in Deutschland (Araneae: Theridiidae). *Arachnol. Mitt.* **39**: 39–41.

HÄNGGI A. & STRAUB S. 2016: Storage buildings and greenhouses as stepping stones for non-native potentially invasive spiders (Araneae) – a baseline study in Basel, Switzerland. *Arachnol. Mitt.* **51**: 1–8.

HULA V., PEŠAN V. & NIEDOBOVÁ J. 2015: Kdo nám žije v ZOO. *Pavouk* **39**: 20–21.

JÄGER P. 2002: *Thanatus vulgaris* Simon, 1870 ein Weltenbummler (Araneae: Philodromidae). *Arachnol. Mitt.* **23**: 49–57.

KORENKO S., ŘEZÁČ M. & PEKÁR S. 2007: Spiders (Araneae) of the family Oonopidae in the Czech Republic. *Arachnol. Mitt.* **34**: 6–8. DOI: 10.5431/aramit3402

KOVAŘÍK F. 1998: *Štíři*. Madagaskar, Jihlava, 175 pp.

MILLER F. 1971: Řád Pavouci – Araneida. In DANIEL M. & ČERNÝ V. (eds), *Klíč zvířeny ČSSR IV*. ČSAV, Praha, pp. 51–306.

NENTWIG W. 2015: Introduction, establishment rate, pathways and impact of spiders alien to Europe. *Biol. Invasions* **17**: 2757–2778.

RŮŽIČKA V. 2008: Arachnofauna České republiky. *Pavouk* **26**: 2–3.

RŮŽIČKA V. 2011: Arachnofauna České republiky. *Pavouk* **31**: 2–3.

RŮŽIČKA V. & BUCHAR J. 2008: Dodatek ke katalogu pavouků České republiky 2001–2007. *Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná* **29–30**: 3–32.

ŠESTÁKOVÁ A., CHRISTOPHORYOVÁ J. & KORENKO S. 2013: A tropical invader, *Coleosoma floridanum*, spotted for the first time in Slovakia and the Czech Republic (Araneae, Theridiidae). *Arachnol. Mitt.* **45**: 40–44.

ŠICH R. 2014: *Holocnemus pluche* (Scopoli, 1763) a *Uloborus plumipes* (Lucas, 1846) v Brně. *Pavouk* **36**: 11–12.

ŠICH R. 2015: *Icius subinermis* (Simon, 1937) v Brně. *Pavouk* **39**: 4–5.

VALEŠOVÁ-ŽDÁRKOVÁ E. 1966: Synanthrope Spinnen in der Tschechoslowakei. *Senckenberg. Biol.* **47**: 73–75.

Vlastimil Růžička

Méně známé druhy pavouků – *Nuctenea silvicultrix*

Křížák rašelinný, *Nuctenea silvicultrix* (C. L. Koch, 1835) je jedním ze dvou evropských křížáků rodu *Nuctenea*, třetí druh, *N. cedrorum* obývá cedrové lesy Alžírsko. Rozšíření křížáka rašelinného je zejména ve střední a severní Evropě a na Sibiři, znám je také ze severu Itálie a části Balkánu. V ČR jde o vzácného pavouka, který je znám jen z několika rašelinišť na Šumavě (např. Mrtvý luh, Pohorské rašeliniště), Českého lesa, Krušných hor, Českolipska, Borkovických blat a rašeliniště Rejvíz v Jeseníkách. Nález z Bílých Karpat z bučiny u Strání lze považovat za diskutabilní. Délka těla je 6–10 mm. Celé tělo je nápadně zploštělé. Hlavohrud' je tmavě šedá až šedoohnědá se světlejšími chloupky. Zadeček je oválně zploštělý s nápadným tmavým foliem (laločnatou skvrnou), která je lemována kontrastním světlým páskem (obr. 1). Spodní strana těla je tmavá se dvěma světlými skvrnami na zadečku. Nohy jsou tmavé se světlým proužkováním. Záměna je možná s běžným křížákem podkorním (*Nuctenea umbratica*), který je obvykle větší, laloky skvrny na zadečku má zaoblené a nemá kolem ní kontrastní světlé lemování (obr. 2). Křížák rašelinný žije na stojících mrtvých a starších živých jehličnanech na rašeliništích a v rašelinných lesích, převážně ve vyšších polohách. Tká si kolovité síť mezi větvemi a ukrývá se v blízkosti sítě obvykle pod odchlíplou kůrou nebo na kůře. Díky svému zbarvení je na kůře dobře maskován. Aktivní je zejména v noci. Kokon samice ukrývá pod kůrou v blízkosti sítě. S dospělci se setkáme od dubna do srpna. V Červeném seznamu českých pavouků je veden, díky své vazbě na zachovalé rašelinné biotopy, jako druh silně ohrožený.

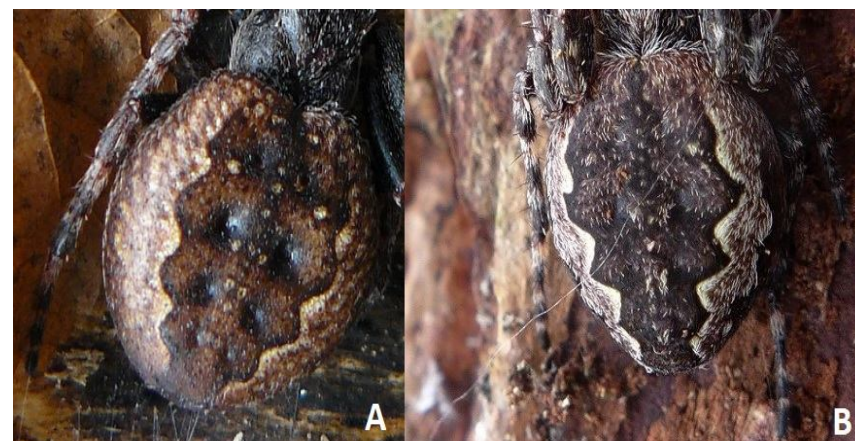
KŮRKA A., ŘEZÁČ M., MACEK R. & DOLANSKÝ J. 2015: *Pavouci České republiky*. Academia, Praha, 623 pp.

ŘEZÁČ M., KŮRKA A., RŮŽIČKA V. & HENEBERG P. 2015: Red List of Czech spiders: 3rd edition, adjusted according to evidence-based national conservation priorities. *Biologia* 70 (5): 645–666.

Ondřej Machač

Obr. 1: Samice křížáka rašelinného (*Nuctenea silvicultrix*); Trakai, Litva (foto O. Machač)

Obr. 2: Srovnání kresby na zadečku: A – *N. umbratica*; B – *N. silvicultrix* (foto O. Machač)

Nová pravidelná rubrika „Významné nálezy pavouků v ČR“

Neobvyklé nálezy a nálezy vzácných druhů – to většinu nás arachnologů obvykle zajímá. Je škoda, když u někoho důležitý údaj dlouho „leží v šuplíku“. Proto chceme od tohoto čísla Pavouka jednoduchou formou evidovat zajímavé nálezy pavouků, které dosud nebyly podchyceny v databázi nebo řádně publikovány (může se tedy jednat o starší údaje i o čerstvě sebraný materiál).

Za významné považujeme například prvnálezy pro určitou geografickou oblast, nálezy neznámých a kriticky ohrožených druhů z Červeného seznamu, druhů s malým počtem obsazených čtverců (zvolili jsme hranici jedenácti čtverců, jejich aktuální seznam povedeme na webu), ale i nezvyklé nálezy běžnějších druhů, obohacujících naše znalosti o jejich biologii či stanovištní nároky.

Každý údaj do této rubriky musí obsahovat tyto údaje:

- latinské druhové jméno
- jméno obce, jméno lokality či chráněného území, GPS souřadnice, kvadrát
- biotop (např. podle seznamu biotopů uvedeného na str. 63–67 v atlase Pavouci České republiky)
- počet a pohlaví jedinců
- metodika sběru, datum sběru, jméno sběratele
- jméno determinátora, sbírka, kde je uložen doklad
- komentář ke druhu obsahující minimálně důvod zařazení do rubriky; komplexnější komentáře budou samozřejmě vítány
- jméno autora údaje

Autory článku budou všichni, kdo v daném čísle Pavouka přispějí do této rubriky, a to v pořadí podle počtu dodaných údajů nebo v případě rovnosti podle významnosti nálezu (rozhodne redakce). Autoři příspěvku by také měli zajistit, aby byl do další uzávěrky Pavouka údaj i v nálezové databázi na našem webu.

Jan Dolanský

Významné nálezy pavouků z ČR I./ Remarkable records of spiders from Czech Republic I.

Clubiona pseudoneglecta Wunderlich 1994: Zaječí, 48.8660N, 16.7446E (7166), navážka ve staré pískovně, 1 ♀, zemní past, 8.6.–23.7.2012, leg. Petr Heneberg a Milan Řezáč, det. Milan Řezáč, coll. Východočeské muzeum, Pardubice.

Vzácný zápledek relativně nedávno odlišený od *C. neglecta*. Na našem území dosud sbírána pouze F. Millerem u Lednice v roce 1958. Nová lokalita se opět nachází na Břeclavsku, tento druh se tedy patrně vyskytuje na otevřené xerothermní vegetaci pouze v nejteplejších oblastech republiky. U Zaječí byl zaznamenán v ruderalní bylinné vegetaci na navážce sloužící

k rekultivaci staré pískovny, spolu s dalšími ohroženými druhy *Zora armillata* či *Agyneta simplicatarsis*. Samci se vyznačují výrazně protaženými chelicerami.

Jacksonella falconeri (Jackson, 1908): Bystřina u Rovné, 50.1118N, 12.6350E (5841), výsypka dolu na rudy spoře zarostlá vegetací, 20 ♂, zemní pasti, 22.4.–14.6.2013, leg. Petr Heneberg a Milan Řezáč, det. Milan Řezáč, coll. Východočeské muzeum, Pardubice.

Na našem území dlouho neznámá pavučinka – dosud sbírána pouze v roce 1971 J. Bucharem na lesostepi u Kostomlat pod Milešovkou v Českém středohoří. Absence pigmentu a redukované oči dokládají, že se patrně jedná o druh drobných podzemních prostor v substrátu. Halda kamenů u Bystřiny u Rovné mu zřejmě poskytuje bohatou spleť meziprostorů. Druh bude zřejmě hojnější, kvůli skrytému způsobu života a nepatrné velikosti však pravděpodobně uniká pozornosti. Samci se vyznačují výrazným zubem na přední straně bazálního článku chelicery.

Panamomops latifrons Miller, 1959: Pasohlávky, přírodní památka Betlém, 48.9073N, 16.5897E (7065), stará pískovna zarostlá lužním lesem, 1 ♂, zemní past, 2.5.–29.6.2013, leg. Petr Heneberg a Milan Řezáč, det. Milan Řezáč, coll. Východočeské muzeum, Pardubice.

Druh objevený a popsáný F. Millerem od Lednice na jižní Moravě. Tato drobná pavučinka byla u nás po svém objevu sbírána pouze jednou, a to v roce 1969 J. Obrtelem v Kančí oboře u Břeclavi. Všechny tři naše dosud známé lokality se nacházejí na Břeclavsku. Mezi středoevropskými druhy pavouků je tato pavučinka výjimečná malým areálem rozšíření – vedle jižní Moravy se vyskytuje již jen na několika lokalitách v panonských oblastech Slovenska a Rakouska.

Pseudomaro aenigmaticus Denis, 1966: Koněprusy, velkolom Čertovy schody, 49.9133N, 14.0634E (6050), na vegetaci podél cesty vedoucí na nejstarší etáž lomu, 1 ♀, smýkání, 29.10.2014, leg. Petr Dolejš, det. Petr Dolejš, coll. Národní muzeum, Praha (P6A 5956).

U nás dosud jen dva nálezy O. Jägera a M. Řezáče z jeskyní v Českém krasu (oboje kvadrát 6050) a R. Macka z Náchoda (5563). Drobnooká pavučinka zřejmě žije podobně jako výše uvedená *J. falconeri*, ale může se zjevně vyskytovat i v epigeonu nebo na vegetaci. Samec je známý, ale není dosud formálně popsáný.

Pardosa wagleri (Hahn, 1822): Koněprusy, velkolom Čertovy schody, 49.9152N, 14.0582E (6050), ve vlhku na dně lomu pod kameny, 1 ♂, ruční sběr, 17.5.2016, leg. Petr Dolejš, det. Petr Dolejš, coll. Národní muzeum, Praha (P6A 6116).

Kriticky ohrožený slíďák žijící na šterkových březích řek vyšších poloh. U nás koncem 19. století hlášen A. Noskem z Davle (6152) a pak až A. Kůrkou v roce 2000 ze dna těžební jámy velkolomu Čertovy schody, kde se stabilní populace udržuje dodnes. Druhé a poslední místo výskytu v Česku objevil o dva roky později Z. Majkus na Skalické Morávce u Vyšních Lhot (6376).

Milan Řezáč & Petr Dolejš

Nález pavučenky vrbové *Diplocephalus dentatus* Tullgren, 1955

Pavučenka vrbová byla od nás dosud známa jen z Lednice (MILLER 1959), z NPR Křivé Jezero (BRYJA *et al.* 2005) a od Rybníku Řasov nedaleko Nového Bydžova (BÍLEK 1973; BÍLEK & BÍLKOVÁ 1984). Ve vzorku pavouků získaného prosevem v podmáčeném místě v lese mezi Doubravicemi a Hrádkem u Pardubic (obr. 1) jsem 30.4.2012 našel samečka tohoto druhu. Je to velice drobný pavouček, a to i v rámci svého rodu. Lokalitu jsem navštívil opakovaně, ale znovu se mi tento druh prosevem najít nedařilo. V minulém roce jsem na lokalitě exponoval několik zemních pastí. Odebraných vzorků bylo málo vzhledem k hojnému výskytu černé zvěře, ale podařilo se odchytit jeden další exemplář, který potvrzuje jeho trvalejší výskyt.

Pro krajinu v okolí Pardubic a Lázní Bohdaneč je typická hojná přítomnost mokřadních stanovišť. Je pravděpodobné, že se zde pavučenka vrbová vyskytuje i na dalších lokalitách.

BÍLEK P. 1973: *Arachnofauna Novobydžovska [Arachnofauna of the Nový Bydžov surroundings]*. RNDr. thesis, Charles University, Praha, 113 pp.

BÍLEK P. & BÍLKOVÁ V. 1984: Arachnofauna břehů vod Bydžovské tabule. *Acta mus. Reginaehradecensis* S. A 18: 75–82.

BRYJA V., SVATOŇ J., CHYTL J., MAJKUS Z., RŮŽIČKA V., KASAL P., DOLANSKÝ J., BUCHAR J., CHVÁTALOVÁ I., ŘEZÁČ M., KUBCOVÁ L., ERHART J. & FENCLOVÁ I. 2005: Spiders (Araneae) of the Lower Morava Biosphere Reserve and closely adjacent localities (Czech Republic). *Acta Mus. Moraviae, Sci. biol.* 90: 13–184.

MILLER F. 1959: Einige neue oder unvollkommen bekannte Spinnenarten aus der Familie der Erigoniden. *Sborník entom. odd. Nár. Musea v Praze* 33: 41–59.

Jan Dolanský

Ačkoliv v řadách rostoucí olše jasně dokládají, že byly člověkem uměle vysázeny, během jara působí zaplavená místa s trsy mechů esteticky působivým přírodním dojmem. Biotop pavučenky vrbové *Diplocephalus dentatus*, Hrádek u Pardubic (foto J. Dolanský)

Poznámka k výskytu západníka korového *Clubiona corticalis* (Walckenaer, 1802)

Západník korový (obr. 1) byl znám z našeho území dosud jen z několika málo nálezů. Před mnoha lety se mi ho podařilo chytit u Vápenného Podolu ve východních Čechách. Potom jsem jej několikrát našel v severní Itálii, ale u nás jsem po něm léta marně pátral. Teprve nedávno jsem (v únoru) v Kounově v Orlických horách pečlivě oloupal šupiny kůry z velkého solitérního javoru klenu. Bylo tam několik mláďat i stará samice západníka korového. Zkoušel jsem tedy příležitostně hledat tyto pavouky na kůře klenů i na dalších místech – a to se mi podařilo již na dalších třech místech: ve východních Čechách u Třemošnice a v Bystrém u Svitav, a dále na Moravě v Martínkově na Třebíčsku. Vždy se jednalo stromy rostoucí solitérně, v aleji nebo na okraji lesa. Zkoušel jsem hledat i na klenech rostoucích na stinných vlhkých místech v lese, ale na těchto místech západníci koroví patrně nežijí. Nutno podotknout, že tito západníci jsou velice hbití, své zámotky rychle opouštějí – při odlupování šupin kůry je dobré pod dané místo nastavit sítku nebo lavorek. Osvědčilo se mi dávat lupeny kůry také do prosívadla. Vzhledem k charakteristickému zbarvení lze poznat jedince tohoto druhu již v terénu, a to včetně mláďat.

Jan Dolanský

Obr. 1: Samice západníka korového *Clubiona corticalis* (foto R. Šich)

Klíšťata – neobvyklá kořist pavouků

Na začátku byl náhodně pořízený snímek. Potřeboval jsem do publikace dosud nepoužitou fotografii klíštěte obecného. Po krátkém hledání v lese jsem na suchém maliníku na jednu samičku narazil. Ale až následně, protože moji pozornost upoutal pohyb skákavky na vrcholu větvičky (obr. 1). O samičku klíštěte nejevila zájem, pouze hledala vhodné místo, kde ukotvit vlákno a přemístit se na jiné místo. Avšak otázka už byla položena. Jak je to vlastně s klíšťaty coby potencionální kořistí pavouků?

Nejobsáhlejší informace o predátorech klíšťat podává ve své zprávě Michael Samish. Zde jsou pavouci uváděni jak třetí nejpočetnější skupina bezobratlých (hned za mravenci a střevlíky), která je schopná lovit klíšťata. A to všechna tři stadia – larvy, nymfy i dospělce, ať v nenasátém či v nasátém stavu. Jeho výčet se však týká převážně mimoevropských druhů pavouků. Pro nás je zajímavá zmínka o snovačkách *Steatoda triangulosa* a *Achaearanea tepidariorum*. Dále jsou uváděny druhy *Tegenaria domestica* a *Nesticus cellulanus*. Většina údajů byla získána díky nálezům exoskeletonů klíšťat v síti nebo její blízkosti.

Otázku, jak je to v našich podmínkách v případě nejrozšířenějšího klíštěte *Ixodes ricinus*, jsem si musel zodpovědět pomocí pozorování v laboratorních podmínkách.

Postupem času jsem zjistil, že někteří slídáci přijímají klíšťata celkem ochotně, zatímco jiní ji zcela odmítají. Celkově byla preferována nasátá stadia nymf a dospělců. Což je pochopitelné. Larvy i nymfy v nenasátém stavu unikají pozornosti většině druhů pavouků, a to vzhledem ke svým malým rozměrům a omezené pohyblivosti. Kromě klíštěte *Ixodes ricinus*, byla pavoukům předkládány další naše druhy: *Ixodes hexagonus* a *Dermacentor reticulatus*.

Z pavouků byly zatím úspěšně testovány samice druhů *Alopecosa accentuata* (obr. 2), *Alopecosa trabalis* a *Trochosa* sp. Lze však předpokládat, že i další neuvedené pavouci klíšťata úspěšně loví. Vždyť pravděpodobnost setkání pavouka s klíštětem, vzhledem k jeho velké početnosti, je vysoká.

SAMISH M. & REHACEK J. 1999: Pathogens and predators of ticks and their potential in biological control. *Ann. Rev. Entomol.* **44**: 159–182.

SAMISH M. & ALEKSEEV E 2001: Arthropods as predators of ticks (Ixodoidea). *J. Med. Entomol.* **38** (1): 1–11.

Jan Erhart

Obr. 1: Samice *Ixodes ricinus* ve společnosti skákavky *Carrhotus xanthogramma* (foto J. Erhart)

Obr. 2: Slíďák *Alopecosa accentuata* s kořistí (polonasátá samice *Ixodes ricinus*) (foto J. Erhart)

Kořist larev hrabalek

Tabulka zobrazuje přehled pavouků, kde je body značena preference druhů hrabalkami (Pompilidae) podle dosud publikovaných údajů. Pro zjednodušení jsou uvedeni pavouci v čeledích a hrabalky v rodech. Je zřejmé, že některé druhy hrabalek jsou specialisté na konkrétní druhy pavouků (hrabalky rodu *Aporus*, *Homonotus* a *Eoferreola* jsou u nás zastoupeny jen jedním druhem). Jiné druhy na určitou čeleď pavouků (hrabalky rodu *Episyron* na křížáky), zatímco třetí skupina hrabalek se nesespecializuje. Při pohledu na přehled pavouků můžeme dojít k mylnému závěru, že nejčastěji loveny jsou skákavky. Ve skutečnosti jsou jednoznačně preferovanou kořistí slíďáci. Jsou takřka všudypřítomní, snadno se loví a především velikost těla dospělců splňuje nároky pro zdárný vývoj larvy hrabalky. V průběhu několika let pozorování, bylo získáno 50 nových údajů o kořisti hrabalek. Stále je však velký počet hrabalek, kde hostitel není doposud znám.

Jan Erhart

Tabulka kořistí evropských hrabalek (orig. J. Erhart)

Spider wasp genera	Number of species	Cryptochellus	Priocnemis	Calliadurgus	Auplopus	Dipogon	Agenioideus	Anoplus	Aporus	Arachnospla	Aporneilus	Eoferreola	Episyron	Ferreola	Homonotus	Nanoclavela	Pomplus	Tachyagetes	Total				
Number of species		5	23	1	3	5	6	7	2	17	1	1	3	1	1	1	1	1	1	79			
Spider families	Agelenidae	13	•	•	•		•	•		•										6			
	Amaurobiidae	5	•	•	•																3		
	Anyphaenidae	2			•																1		
	Araneidae	44	•		•	•	•						•						•		6		
	Atypidae	3								•											1		
	Clubionidae	27		•		•	•		•		•									•	6		
	Dictynidae	23		•																	1		
	Dysderidae	9		•		•	•														3		
	Eresidae	4											•		•						2		
	Gnaphosidae	72	•	•		•			•		•									•	•	7	
	Linyphiidae	308						•													1		
	Liocranidae	10		•					•												2		
	Lycosidae	64	•	•		•			•		•	•								•	•	8	
	Miturgidae	8		•		•															•	3	
	Oxyopidae	1				•																1	
	Philodromidae	24		•		•		•	•		•	•										6	
	Pisauridae	3		•		•		•	•		•										•	6	
	Salticidae	72	•	•		•	•	•	•		•	•									•	•	10
	Segestriidae	2		•		•	•	•														4	
	Sparassidae	1				•																1	
Tetragnathidae	15		•	•	•		•						•								5		
Theridiidae	69						•													•	2		
Thomisidae	42	•	•		•	•	•			•										•	7		
Eutichuridae	27	•			•					•					•						4		
Total	848	8	15	2	17	6	10	8	1	9	3	1	2	2	1	1	7	4		96			
new data			6	1	3	5	3	12		9			6				5			50			

Přírodní rozmanitost Vysočiny – výzva ke spolupráci

Milí kolegové, dovoluji si vás touto formou požádat o spolupráci na projektu „Přírodní rozmanitost Vysočiny“, který realizuje Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině ve spolupráci s několika institucemi (mj. ZO ČSOP Kněžice) a řadou odborníků působících v tomto regionu. V rámci tohoto projektu, o němž jsem již některé z vás informoval (bylo z něho např. hrazeno ubytování účastníků letošního arachnoexkurze do údolí Oslavy), probíhá sběr dat o biodiverzitě kraje Vysočina a vzniknou odborné dokumenty potřebné pro kvalifikované rozhodování a systematický přístup v ochraně přírody. Bude zpracován výskyt a rozšíření 18 vybraných skupin organismů a současně budou vyhodnocena nejvýznamnější místa biodiverzity tohoto kraje, což myslím může do budoucna posloužit dobré věci.

Důvěru ke zpracování skupiny Araneae v tomto projektu jsem dostal překvapivě já osobně, a proto vás žádám o pomoc při sběru arachnologických údajů z tohoto území. Pokud máte nějaká nepublikovaná data z faunistických čtverců zasahujících do kraje Vysočina (obr. 1), která nejsou zahrnuta v Katalogu pavouků ČR (tj. od roku 2001), prosím vás o upozornění na jejich existenci. Budu rád, když mně dáte vědět též o vašich údajích již z této oblasti publikovaných či odeslaných do naší nálezoové databáze na webu ČASu. Průběh prací v jednotlivých sledovaných skupinách a dosažené výsledky jsou postupně prezentovány na stránkách: www.prirodavysociny.cz.

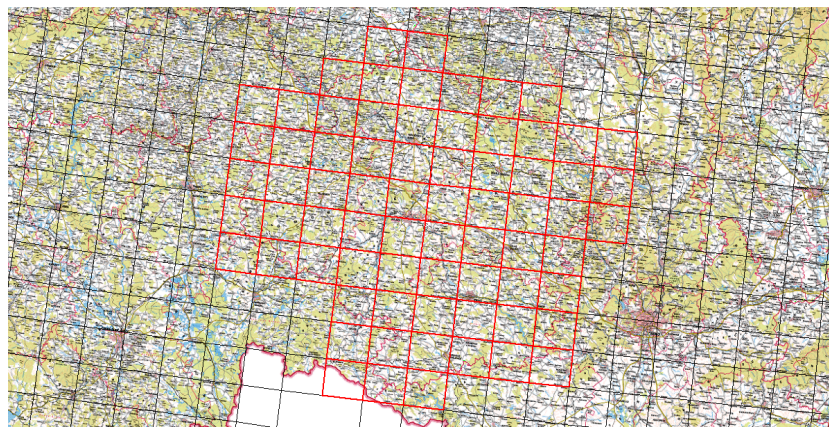
Předem vám děkuji za spolupráci.

Aleš Jelínek

ZO ČSOP Kněžice (Chaloupky)

Kontakt: ales.jelinek@chaloupky.cz, ajpf@seznam.cz

Mapa ZCHÚ kraje Vysočina: <http://www.kr-vysocina.cz/lokality-natura-2000-chronena-krajinna-oblast-prirodni-park-a-maloplosne-zvlaste-chronena-uzemi/g-11486>

Obr. 1: Schematická mapa s vyznačením kvadrátů kraje Vysočina

Zoodny České Budějovice 2016

Stejně jako každý rok se v únoru (11.–12.) konaly Zoologické dny. Letos se konference uskutečnila na Přírodovědecké fakultě Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích. Celkem se konference účastnilo 504 zoologů, odeznělo 142 přednášek a bylo vystaveno 162 posterů. Z České arachnologické společnosti se konference aktivně zúčastnilo 17 členů. Pět z nich prezentovalo poster (zvýraznění tučně) a 13 přednášku. Do studentské soutěže bylo celkem zařazeno 57 přednášek a 69 posterů. V kategorii „přednášky – bezobratlí“ se na 2.–3. místě umístil Pavel Just – blahopřejeme!

DOLEJŠ: Sběrka nohatek (Pycnogonida: Pantopoda) v Národním muzeu

DOLEJŠ a kol.: Arachnologie v Národním muzeu

HAVLOVÁ a kol.: Araneofauna of vine plants under different management regimes – increasing diversity and abundance of spiders in agroecosystem

HENEBERG a kol.: Terestrické rákosiny (post-)industriálních ploch jsou významnými refugii bezobratlých specializovaných na periodicky zaplavované říční terasy, včetně kriticky ohrožených druhů

HOLLÁ a kol.: Prvý záznam výskytu plachtárky *Mecynargus foveatus* (Dahl, 1912) (Araneae: Linyphiidae) na Slovensku

HULA a kol.: Pavouci tropických a subtropických pavilonů zoologických zahrad v České republice

JUST a kol.: Mládeži nepřístupno: rozmnožování slíďáků rodu *Alopecosa* (Araneae: Lycosidae)

KORENKO & KYSILKOVÁ: Sublethal effect of pesticides on European agrobiont spider *Pardosa agrestis*

KRIŠTOFOVÁ a kol.: Srovnání dvou klíčů k určování pavouků (Araneae) do čeledí

KUBCOVÁ a kol.: Poznámky k výskytu slíďáků (Araneae: Lycosidae) na Sardinii

KÚRKA a kol.: Popularizace arachnologie v České republice

KYSILKOVÁ a kol.: Vliv mikroklimatu remízku na biodiverzitu členovců v agroekosystému pole

LÍZVAROVÁ & PEKÁR: Je efektivita lovu kořisti u specializovaných pavouků vrozená nebo získaná zkušenostmi?

MACHAČ: Společenstva pavouků listového opadu tropického deštného lesa v Bruneji

MICHÁLEK & PEKÁR: Srovnání efektivity a strategie lovu myrmekofágního specialisty a generalisty

MICHALCO a kol.: Vztah mezi vlastnostmi niky a složením společenstva pavouků na viničních terasách

NIEDOBOVÁ a kol.: Hmyzí safari na dálnicích a rychlostních silnicích v ČR – realita blízké budoucnosti nebo utopie?

PEKÁR a kol.: Golden mimetic rings: effective predator defence by unequally defended mimics

PETRAKOVÁ a kol.: Objev monofágního pravého predátora, pavouka specializovaného na lov termitů

RAŠKA a kol.: Co pavoukům smrdí? Reakce skákavek na negativní olfaktorické stimuly

ŘEZÁČ & BLACKLEDGE: The length of the spinning duct determines the material properties of major ampullate fibers

ŘEZÁČ a kol.: Red List of Czech spiders: 3rd edition, adjusted according to evidence-based national conservation priorities

SVOJANOVSKÁ a kol.: Karyotypová evoluce sekáčů (Arachnida, Opiliones)

TUF a kol.: Strach má velké oči, 2. Poznává stínka šestiočku?

Arachnologická exkurze 2016: Údolí Jihlavy a Oslavy

Ve dnech 26.–29. května 2016 se v Mohelně konala terénní exkurze České arachnologické společnosti. Už překvapivě vysoký počet účastníků (15 členů společnosti plus přidružené osoby, obr. 1) nasvědčoval tomu, že by se celý podnik mohl vydařit. A snad ode mě není moc troufalé říct, že tento předpoklad se vyplnil do puntíku!

Počasí vyšlo skoro ideálně a hrozící bouřky naše poutě přírodou nijak nezasáhly. Trasy, naplánované Honzou Rolečkem zejména po PR Údolí Oslavy a Chvojnice, byly dostatečně pestré a zajímavé nejen po arachnologické stránce. Díky nálezům divácky vděčných pavouků – mimo jiné sklípkánek (*Atypus affinis*, *A. piceus*) a stepníků (*Eresus kollari*, *E. moravicus*) – si na své přišly i děti a méně zkušené, o méně nápadných „špecích“ se dozvíme po určení materiálu (obr. 2). Toho se chopili čtyři stateční: Víta Bryja, Honza Dolanský, Aleš Jelínek a Petr Dolejš (obr. 3). Výsledky nejen rozšíří znalosti arachnofauny na biogeografické hranici Čech a Moravy, ale přímo poslouží jako podklady pro místní ochranné projekty.

Za všechny účastníky bych tedy rád poděkoval těm, kdo stáli za tímto příjemně stráveným víkendem: Víťovi Bryjovi za organizaci exkurze, Honzovi Rolečkovi za skvěle zvládnutou roli hostitele, Aleši Jelínkovi a ZO ČSOP Kněžice za to, že nám umožnila příjemné ubytování na Mohelském mlýně. Můžeme jen doufat, že příští exkurzi bude přát podobné štěstí jako této.

Jan Raška

Obr. 1: Účastníci arachnologické exkurze na břehu Oslavy, Pod Levnovem (foto P. Dolejš)

Obr. 2: *Neon laevis*, samice ze stepi v údolí Kotlíku, 29.5.2016 (foto J. Dolanský)

Obr. 3: Část účastníků v PR Velká skála; zleva – Honza Dolanský, Petr Dolejš, Kristýna Chmelová, Honza Raška, Tomáš Hamřík a Aleš Jelínek (foto P. Dolejš)

LITERATURA

Česká bibliografie 2015

Pavouci

- BOGUSCH P., MACEK M., JANŠTA P., KUBÍK Š., ŘEZÁČ M., HOLÝ K., MALENOVSKÝ I., BAŇAŘ P., MIKÁT M., ASTAPENKOVÁ A. & HENEBERG P. 2016: Industrial and post-industrial habitats serve as critical refugia for pioneer species of newly identified arthropod assemblages associated with reed galls. *Biodivers. Conserv.* **25** (5): 827–863. DOI: 10.1007/s10531-016-1070-5.
- HADDAD C. R., BRABEC M., PEKÁR S., FOURIE R. & OTTO S. 2016: Seasonal population dynamics of a specialised termite-eating spider (Araneae: Ammoxenidae) and its prey (Isoptera: Hodotermitidae). *Pedobiologia* **59** (3): 105–110. DOI: 10.1016/j.pedobi.2016.03.003.
- HAMŘÍK T. 2016: *Agrární terasy jako refugium xerotermních organismů – příklad z okolí Veverských Kniníc (Agrarian terraces as a refuge for xerothermic species of organisms – example from the surroundings of Veverské Knínice)*. BSc. thesis, Mendel University in Brno, 74 pp. (in Czech, English abstract).
- HOLEC M. & HOLCOVÁ D. 2015: Příspěvek k fauně pavouků (Araneae) národní přírodní rezervace Velký a Malý Bezděs (severní Čechy). On the spider fauna (Araneae) of the Velký

- a Malý Bezděs National Nature Reserve (northern Bohemia). *Sborn. Severočes. Muz. – Přír. Vědy* **33**: 153–160.
- HOLLÁ K., ŠESTÁKOVÁ A., HOLECOVÁ M. & ŠEBESTOVÁ M. 2016: On the new record of the sheet-web spider *Erigonoplus foveatus* comb. nov. from Slovakia, with comments on *Erigonoplus simplex* (Araneae: Linyphiidae). *Arachnol. Mitt.* **51**: 80–84. DOI: 10.5431/aramit5112.
- HONĚK A., MARTINKOVÁ Z., SKUHROVEC J., BARTÁK M., BEZDĚK J., BOGUSH P., HADRAVA J., HÁJEK J., JANŠTA P., JELÍNEK J., KIRSCHNER J., KUBÁŇ V., PEKÁR S., PRŮDEK P., ŠTYS P. & ŠUMPICH J. 2016: Arthropod fauna recorded in flowers of apomictic *Taraxacum* section *Ruderalia*. *Eur. J. Entomol.* **113**: 173–183. DOI: 10.14411/eje.2016.021.
- KADERKA R. 2016: The Neotropical genus *Cyriocosmus* Simon, 1903 and new species from Peru, Brazil and Venezuela (Araneae: Theraphosidae: Theraphosinae). *J. Nat. Hist.* **50** (7–8): 393–465. DOI: 10.1080/00222933.2015.1076082.
- KORENKO S., POTOPOVÁ V. & PEKÁR S. 2016: Life history of the spider parasitoid *Zatypota percontatoria* (Hymenoptera: Ichneumonidae). *Entomol. Sci.* **19** (2): 104–111. DOI: 10.1111/ens.12171.
- KOŠULIČ O., MICHALKO R. & HULA V. 2016: Impact of canopy openness on spider communities: implications for conservation management of formerly coppiced oak forests. *PLoS ONE* **11** (2): e0148585. DOI: 10.1371/journal.pone.0148585.
- KUBCOVÁ L. & DOLEJŠ P. 2016: In memoriam Prof. RNDr. Jan Buchar, DrSc. (1932–2015). *Arachnol. Mitt.* **51**: iv–xi.
- KŮRKA A. 2015: Pavouci (Araneae) národní přírodní památky Kozákův (severní Čechy). Spiders (Araneae) of the Kozákův National Natural Monument (northern Bohemia). *Sborn. Severočes. Muz. – Přír. Vědy* **33**: 161–180.
- KŮRKA A. 2016: K nedožitým čtyřiaosmdesátinám profesora Jana Buchara [Remembering Professor Jan Buchar on his 84th birth anniversary]. *Živa* **64** (1): VII (in Czech).
- MACHAČ O. & TUF I. H. 2016: Spiders and harvestmen on tree trunks obtained by three sampling methods. *Arachnol. Mitt.* **51**: 67–72. DOI: 10.5431/aramit5110.
- MICHALKO R. & KOŠULIČ O. 2016: Temperature-dependent effect of two neurotoxic insecticides on predatory potential of *Philodromus* spiders. *J. Pest Sci.* **89** (2): 517–527. DOI: 10.1007/s10340-015-0696-5.
- MICHALKO R., KOŠULIČ O., HULA V. & SUROVCOVÁ K. 2016: Niche differentiation of two sibling wolf spider species, *Pardosa lugubris* and *Pardosa alacris*, along a canopy openness gradient. *J. Arachnol.* **44** (1): 46–51. DOI: 10.1636/M15-46.1.
- MORADMAND M., KAKHKI O. M. & HULA V. 2015: New records of the huntsman spider genus *Olios* (Araneae: Sparassidae) from Iran, Iraq and Afghanistan. *Zool. Middle East* **61** (1): 76–80. DOI: 10.1080/09397140.2014.985505.
- NIEDOBOVÁ J., HULA V. & MICHALKO R. 2016: Sublethal effect of agronomical surfactants on the spider *Pardosa agrestis*. *Environ. Pollut.* **213**: 84–89. DOI: 10.1016/j.envpol.2016.02.005.
- PEKÁR S. 2016: Preface to the Proceedings of the 29th European Congress of Arachnology, Brno, 2015 August 24–28. *Arachnol. Mitt.* **51**: i–iii.
- PEKÁR S., LÍZNAROVÁ E. & ŘEZÁČ M. 2016: Suitability of woodlice prey for generalist and specialist spider predators: a comparative study. *Ecol. Entomol.* **41** (2): 123–130. DOI: 10.1111/een.12285.
- RŮŽIČKA V. & DOLANSKÝ J. 2016: Catching of spiders in shallow subterranean habitats in the Czech Republic. *Arachnol. Mitt.* **51**: 43–48. DOI: 10.5431/aramit5106.
- ŘEZÁČ M. 2016: Křížák vířivý – evropský pavouk roku 2016 (*Cyclosa conica* – European spider of the year 2016). *Živa* **64** (2): 87 (in Czech, English summary).

- ŠŤASTNÝ K., ČERVENÝ J., ŘEZÁČ M., KURKA A., VESELÝ P., KADLEC T., KONVIČKA M., JUŘIČKOVÁ L., HARABIŠ F. & MARHOUL P. 2015: Prague. In KELCEY J. G. (ed.), *Vertebrates and Invertebrates of European Cities: Selected Non-Avian Fauna*. Springer, New York, pp. 379–451.
- SUROVCOVÁ K. 2016: *Vliv světelných podmínek listnatých lesů I. a II. vegetačního stupně na epigeickou faunu pavouků (Effect of canopy openness in lowland woodlands on epigeic spider communities)*. MSc. thesis, Mendel University in Brno, 72 pp. (in Czech, English abstract).
- TUF I. H., CHMELÍK V., MACHAČ O., ŠARAPATKA B. & ČÁP L. 2015: Effect of water erosion on surface-dwelling invertebrates. *Acta Soc. Zool. Bohem.* **79** (3): 261–266.

Štíři

- KOVAŘÍK F., LOWE G., HOFEREK D., FORMAN M. & KRÁL J. 2015: Two new *Chaerilus* species from Vietnam (Scorpiones, Chaerilidae), with observations of growth and maturation of *Chaerilus granulatus* sp. n. and *C. hofereki* Kovařík et al., 2014. *Euscorpius* **213**: 1–21.
- KOVAŘÍK F., LOWE G., HOFEREK D., PLÍŠKOVÁ J. & ŠŤÁHLAVSKÝ F. 2016: Scorpions of Ethiopia. Part IV. Genus *Uroplectes* Peters, 1861 (Scorpiones: Buthidae). *Euscorpius* **217**: 1–14.
- KOVAŘÍK F., LOWE G., RANAWANA K. B., HOFEREK D., SANJEEWA JAYARATHNE V. A., PLÍŠKOVÁ J. & ŠŤÁHLAVSKÝ F. 2016: Scorpions of Sri Lanka (Arachnida, Scorpiones: Buthidae, Chaerilidae, Scorpionidae) with description of four new species of the genera *Charmus* Karsch, 1879 and *Reddyanus* Vachon, 1972 stat. n. *Euscorpius* **220**: 1–133.
- KOVAŘÍK F. & MAZUCH T. 2015: Review of the genus *Gint* Kovařík et al., 2013, with description of two new species from Somaliland and Somalia (Puntland) (Scorpiones: Buthidae). *Euscorpius* **209**: 1–23.
- KOVAŘÍK F., SOLEGLAD M. E., LOWE G., PLÍŠKOVÁ J. & ŠŤÁHLAVSKÝ F. 2015: Observations on growth and maturation of a male *Alloscorpions wongpromi* (Scorpiones: Euscorpidae). *Euscorpius* **206**: 1–19.
- KOVAŘÍK F., TERUEL R. & LOWE G. 2016: Two new scorpions of the genus *Chaneka* Francke, Teruel et Santibáñez-López, 2014 (Scorpiones: Buthidae) from southern Mexico. *Euscorpius* **218**: 1–20.
- KOVAŘÍK F., TERUEL R., LOWE G. & FRIEDRICH S. 2015: Four new scorpion species (Scorpiones: Buthidae) from Amazonian Peru. *Euscorpius* **210**: 1–40.
- LOWE G. & KOVAŘÍK F. 2016: Scorpions of the Horn of Africa. Part V. Two new species of *Neobuthus* Hirst, 1911 (Buthidae), from Ethiopia and Eritrea. *Euscorpius* **224**: 1–46.
- TERUEL R., DE ARMAS L. F. & KOVAŘÍK F. 2015: Two new species of scorpions (Scorpiones: Buthidae, Scorpionidae) from Dominican Republic, Greater Antilles. *Rev. Ibér. Aracnol.* **27**: 13–33.
- TERUEL R., KOVAŘÍK F., BALDAZO-MONSIVAIS J. G. & HOFEREK D. 2015: A new species of *Centruroides* of the "nigrovariatus" group (Scorpiones: Buthidae) from southern Mexico. *Rev. Ibér. Aracnol.* **26**: 3–14.

Nohatky

- DOLEJŠ P. 2016a: A collection of sea spiders (Pycnogonida: Pantopoda) in the National Museum, Prague (Czech Republic). *Arachnol. Mitt.* **51**: 12–15. DOI: 10.5431/aramit5103.
- DOLEJŠ P. 2016b: Co všechno víme o nohatkách? (What do we know about sea spiders?). *Živa* **64** (3): 129–131 (in Czech, English summary).

Sekáči

- MACHAČ O. & TUF I. H. 2016: Spiders and harvestmen on tree trunks obtained by three sampling methods. *Arachnol. Mitt.* **51**: 67–72. DOI: 10.5431/aramit5110.
- SVOJANOVSKÁ H., NGUYEN P., HIŘMAN M., TUF I. H., WAHAB R. A., HADDAD C. R. & ŠŤÁHLAVSKÝ F. 2016: Karyotype Evolution in Harvestmen of the Suborder Cyphophthalmi (Opiliones). *Cytogenet. Genome Res.* **148** (2–3): 227–236. DOI: 10.1159/000445863.

Britská bibliografie – The Newsletter 135

Zdá se, že Britové si vytvořili hezkou a užitečnou tradici – v každém čísle zpravodaje čtenáři detailně seznámí s různými zapeklitostmi při určování vzájemně si podobných druhů. Tentokrát si vzali na mušku dvojice skálovek rodu *Drassodes* a běžníků rodu *Xysticus*.

- COLEMAN R. B., CORBETT S. & ATKINSON S. 2016: Observations on habitat dependency of the spider fauna of rabbit-grazed calcareous grasslands at the Porton Down Site of Special Scientific Interest. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **135**: 6–12.
- DENTON J. 2016: *Clubiona leucaspis* Simon, 1932 (Clubionidae) new to Britain in Surrey. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **135**: 5–6.
- HALLEWELL R. 2016: Two new enemies of the trash line spider *Cyclosa turbinata*. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **135**: 2–4.
- RUSSELL T. 2016a: Identification of *Drassodes cupreus* and *D. lapidosus*. *S. R. S. News* **84** In *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **135**: 21–22.
- RUSSELL T. 2016b: Identification of *Xysticus cristatus* and *Xysticus audax*. *S. R. S. News* **84** In *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **135**: 23–24.
- SMITHERS P. & WHITEHOUSE A. 2016: *Nothopantes horridus*, possibly the rarest spider in the World; a brief history. *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **135**: 4–5.
- WILSON R. 2016: *Minicia marginella* (Wider, 1834) (Araneae, Linyphiidae) re-recorded in the UK and a review of its known ecology. *S. R. S. News* **84** In *Newsl. Br. arachnol. Soc.* **135**: 17–21.

Atlas Pavouci České republiky byl nominován v nakladatelství Academia na knihu roku v kategorii populárně naučné literatury! Dlouho se také držel v žebříčku 10 nejprodávanějších knih nakladatelství Academia v roce 2015.

Z technických důvodů v tomto čísle nepřinášíme seznam inventarizačních prací za rok 2015. Dočkáte se ho v příštím vydání Pavouka

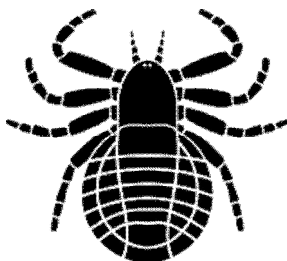
Pokyny pro autory

Psaní textu

- zarovnání textu: vlevo
- odstavce: odděluje jedním stisknutím klávesy Enter (nikoliv několika úhozy mezeríku)
- latinské jméno rodu a druhu: pište *kurzívou*
- datum: 13.–27.10.2014 (s pomlčkou a bez mezer)
- jméno autora příspěvku: *kurzívou* a zarovnání vpravo (nikoliv pomocí několika úhozů mezeríku)
- odkaz na obrázek: (obr. 1);
 - je-li součástí textu jen jeden obrázek, odkaz být nemusí
- popis obrázku: **Obr. 1**: Co obrázek ukazuje (foto J. Příjmení)
 - je-li součástí textu jen jeden obrázek, číslo být nemusí

Citování

- autor popisu taxonu: Příjmení, rok
- cítace v textu: PŘÍJMENÍ *et al.* rok (KAPITÁLKAMI, nikoliv VERZÁLKAMI)
- cítace článku: PŘÍJMENÍ K. J. rok: Název článku. *Jm. čas. zkr. ročník* (číslo): od–do.
 - je-li název dvojjazyčně, použijte jen český ekvivalent, DOI neuvádějte
- cítace knihy: PŘÍJMENÍ K. J. & PŘÍJMENÍ K. J. rok: *Název knihy*. Vydavatel, město, počet stran pp.
- cítace internetových stránek: do textu pomocí *, ** atd. a pod text rovnou odkaz

FOTOKOUTEK

Evropský pavouk roku s larvou parazitického lumka *Reclinervellus nielseni* (foto L. Černecká)

PAVOUK – Zpravodaj České arachnologické společnosti, číslo 40

Vydává: Česká arachnologická společnost

Redakce: Ondřej Machač, Petr Dolejš, Jan Erhart

Adresa redakce: Bratrská 10, 750 02 Přerov

E-mail: machac.ondra@seznam.cz

ISSN: 1804-7254

Zpracováno v programu: Microsoft Word

Titulní strana: *Cyclosa conica*, Evropský pavouk roku 2016 (foto: R. Šich)

Toto číslo vyšlo 1.7.2016

